

RAADSVRAAG

Onderwerp:	Evaluatie arbeidsmigrantenbeleid lokaal en regionaal	
Datum vraag:	30 januari 2025	Datum antwoord: 19 maart 2025
Steller vraag / fractie:	Annemieke Quaadgras [PGP Deurne]	
Portefeuillehouder:	Helm Verhees	
RV nummer:	RV-2509	

Inleiding PGP Deurne

Tijdens de commissievergadering Omgeving van 14 januari 2025 gaf de wethouder aan, dat er een evaluatie zal plaatsvinden over de lokale beleidsnotitie aangaande mensen die hier, afkomstig van elders, arbeid verrichten. Hierna kortweg arbeidsmigranten genoemd. Ook wordt wederom de regionale afstemming gezocht. Ook ondernemers zullen bij de evaluatie betrokken worden. Een en ander staat gepland voor het 2e kwartaal van dit jaar. Onze fractie heeft hierover de volgende vragen.

Vragen en antwoorden

- 1. Wie wordt betrokken namens de arbeidsmigranten zelf? Zodat de belangen van arbeidsmigranten geborgd kunnen worden. Wordt onderkend dat dit noodzakelijk is om tot een harmonieuze situatie te komen?**

Antwoord college:

Sinds 2024 werken de Brabantse arbeidsmarktregio's samen met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de provincie Noord-Brabant aan de pilot Work in NL (WIN-informatiepunten). Deze informatiepunten bieden ondersteuning en advies aan zowel arbeidsmigranten als hun werkgevers.

Op 1 januari 2024 is het WIN-punt Helmond-De Peel geopend. De medewerkers van dit informatiepunt nemen een proactieve rol aan door arbeidsmigranten en werkgevers fysiek en digitaal te benaderen in hun woon- en werkomgeving. Daarnaast vertegenwoordigen zij de belangen van arbeidsmigranten in ambtelijke en bestuurlijke overleggen rondom het Regionale Afsprakenkader Arbeidsmigranten. Dit draagt bij aan een betere afstemming en integratie van arbeidsmigranten in de regio.

- 2. Helaas is tot op heden, zoals wel aangegeven in de beleidsnotities, niet voorzien in de functie van contactpersoon/vertrouwenspersoon. Wordt nog steeds op een contactpersoon of meerdere contactpersonen ingezet?**

Antwoord college:

Ja, binnen Work in NL (WIN)-informatiepunten is ondersteuning beschikbaar voor arbeidsmigranten. Daarnaast is er in het beheerplan opgenomen dat er een aanspreekpunt is voor omwonenden en ondernemers. Wanneer er meer dan 10 personen gehuisvest zijn, is de verhuurder verplicht een contactpersoon aan te stellen.

Daarnaast is er een meldingspunt beschikbaar via de website van de gemeente, waar signalen en klachten gemeld kunnen worden.

3. Het tweede kwartaal loopt van april tot en met juni. Hoe is de planning precies?

Antwoord college:

Op dit moment wordt een interne analyse uitgevoerd van het lokale beleid. Op basis van deze interne analyse wordt beoordeeld welke aanpassingen en actualisaties nodig zijn.

Zodra deze fase is afgerond, zal een tijdspad voor het verdere traject kunnen worden opgesteld. De raad wordt hierover op een later moment geïnformeerd.

4. Registratie in het algemeen:

a. Hoe kan de gemeente en/of regio inzicht verkrijgen op het totale aantal arbeidsmigranten?

Antwoord college:

Een globale inschatting van het aantal tijdelijke arbeidsmigranten in de gemeente kan worden gemaakt op basis van het aantal verleende vergunningen voor huisvesting. Daarnaast is regionaal afgesproken om gezamenlijk onderzoek uit te voeren om een beter beeld te krijgen. Dit onderzoek bestaat uit twee onderdelen:

1. Dataonderzoek:

- Een uitsplitsing van de regiomonitor van Decisio, waarin gegevens voor heel Noord-Brabant worden vertaald naar de regio De Peel.*

2. Huisvestingsvraagstuk:

- Op basis van het dataonderzoek wordt de vraag naar huisvesting geanalyseerd.*
- Er wordt onderzocht of het aanbod binnen de regio voldoende is, zowel in kwantiteit als kwaliteit.*
- Er wordt gekeken naar de zachte en harde plancapaciteit (toekomstige bouwmogelijkheden) en hoe deze zich verhouden tot de actuele en verwachte behoefte.*

Dit gezamenlijke onderzoek moet leiden tot een beter inzicht in de aantallen en huisvestingsvraagstukken rondom arbeidsmigranten in de Peel.

b. Is het mogelijk om persoonsgegevens te vergaren van arbeidsmigranten die korter dan wel langere tijd op ons grondgebied verblijven?

Antwoord college:

Arbeidsmigranten die korter dan drie maanden in Nederland verblijven, worden niet ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente waar zij tijdelijk wonen. Zij kunnen zich wel registreren in het landelijke Register Niet-ingezetenen (RNI).

Werkgeversorganisaties beschikken mogelijk over gegevens en kunnen inzicht hebben in welke arbeidsmigranten wel of niet zijn ingeschreven in de BRP. De afdeling Burgerzaken van de gemeente heeft hier echter geen zicht op.

De gemeentelijk toezichthouder /-Boa en Politie mag in een concreet geval inzage van de persoonsgegevens en een eventueel nachtregister vragen. Maar persoonsgegevens verzamelen in algemene zin moet een wettelijke basis hebben, verder gelden nog de beperkingen op grond van de privacy wetgeving (AVG).

c. Zijn arbeidsmigranten verplicht ingeschreven in het BRP? Zo ja, is dat een taak van de werkgever of van de arbeidsmigrant zelf? Zo nee, waarom niet?

Antwoord college:

Arbeidsmigranten zijn verplicht zich in te schrijven in de Basisregistratie Personen (BRP) zodra er een redelijke verwachting is dat zij vier maanden of langer binnen een periode van zes maanden in Nederland verblijven en een woonadres in een gemeente hebben.

De arbeidsmigrant zelf is verantwoordelijk voor de inschrijving bij de woongemeente. Dit is geen taak van de werkgever, maar in de praktijk begeleiden werkgevers – met name uitzendorganisaties – arbeidsmigranten hier vaak bij.

De afdeling Burgerzaken controleert periodiek bij bekende uitzendorganisaties of er wijzigingen zijn in de BRP-inschrijvingen van arbeidsmigranten. Dit gebeurt om de BRP-administratie actueel te houden.

5. Betalen arbeidsmigranten, ook die op campings, B&B 's, en in recreatieparken of elders overnachten, altijd toerismebelasting en wie is voor die afdracht verantwoordelijk? En is dit ook een manier waarop zicht verkregen kan worden op de mensen die ons grondgebied tijdelijk mee bewonen? Of zijn ID gegevens hierbij niet meer verplicht?

Antwoord college:

Arbeidsmigranten die verblijven op campings, B&B's, recreatieparken of andere tijdelijke huisvestingslocaties zijn onderhevig aan toeristenbelasting. De exploitant van de huisvestingslocatie is verantwoordelijk voor de afdracht van deze belasting aan de gemeente Deurne.

Het is verplicht om een nachtregister bij te houden, wat kan bijdragen aan inzicht in het aantal tijdelijke bewoners binnen de gemeente. De invordering van de toeristenbelasting wordt uitgevoerd door de Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB). Het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) onderhoudt contact met de BSOB om toezicht te houden op deze processen.

6. Hoe verloopt het toezicht op werk van arbeidsmigranten, zodat dit eerlijk, gezond en veilig verricht kan worden?

Antwoord college:

Het toezicht op het werk van de arbeidsmigranten is de bevoegdheid van de Arbeidsinspectie. Meldingen over mogelijke misstanden op het werk kunnen ingediend worden bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het contact met de Arbeidsinspectie verloopt via het Peelland Interventie Team (PIT). De gemeente houdt specifiek toezicht op de huisvesting en de manier waarop arbeidsmigranten worden gehuisvest. Verder wordt gelet op naleving van de algemene regels van de Wet goed verhuurderschap. Dit betreft bescherming tegen misstanden in de verhuursituatie.

Dit team controleert onder andere op:

- Verleende vergunningen en of deze correct worden nageleefd.*
- Illegale bewoning en misstanden in huisvesting.*
- Naleving van de Wet goed verhuurderschap, die verhuurders verplicht om eerlijke en transparante verhuurpraktijken te hanteren.*

Naast het Peelland Interventie Team (PIT) en de Arbeidsinspectie, kunnen arbeidsmigranten ook terecht bij de informatiepunten van Work in NL. Deze informatie- en steunpunten bieden laagdrempelige ondersteuning en maken deel uit van de LEV-groep, een welzijnsorganisatie die arbeidsmigranten begeleidt bij uiteenlopende vragen.

Arbeidsmigranten die zich melden bij Work in NL komen vaak met een specifieke hulpvraag, maar door cultuursensitief doorvragen blijkt deze vaak breder te zijn dan aanvankelijk gedacht. Veelvoorkomende onderwerpen zijn werk, financiën, huisvesting en zorg.

Wanneer er problemen op het werk worden gesignaleerd, zoals onjuiste betalingen of niet-naleving van de CAO, kan Work in NL een warme overdracht doen naar:

- 1. Het Juridisch Loket, dat sinds 2024 ook ondersteuning in de eigen taal biedt bij juridische vraagstukken.*
- 2. Stichting Naleving CAO voor Uitzendkrachten (SNCU), die in samenwerking met de Algemene Bond van Uitzendondernemingen (ABU) toeziet op correcte naleving van de CAO.*

In beide gevallen wordt bij de werkgever nagegaan of de situatie minnelijk kan worden opgelost. Indien nodig worden juridische stappen ondernomen of geadviseerd.

Naast deze specifieke doorverwijzingen maakt Work in NL gebruik van het brede ondersteuningsaanbod van de LEV-groep, zodat arbeidsmigranten ook op andere terreinen passende hulp krijgen.

7. Zorg en welzijn:

a. Hoe is in het algemeen geborgd dat de arbeidsmigranten indien nodig adequate zorg kunnen krijgen?

Antwoord college:

Er is vanuit de gemeente geen structurele borging om ervoor te zorgen dat arbeidsmigranten indien nodig adequate zorg kunnen krijgen. Iedere zorgvraag moet per geval bekeken worden om te bepalen hoe deze kan worden opgepakt.

Met name de toegang tot een huisarts en de zorg voor onverzekerde arbeidsmigranten vormen knelpunten. In sommige gevallen leidt dit tot een grote tijdsinvestering van de medewerkers van Work in NL (WIN), die zich inspannen om ervoor te zorgen dat arbeidsmigranten toch de zorg krijgen die zij nodig hebben.

b. Wie ziet toe op hun welzijn?

Antwoord college:

Het toezicht op de leefomstandigheden van arbeidsmigranten is deels belegd bij verschillende instanties:

- SNF (Stichting Normering Flexwonen) ziet toe op de huisvestingskwaliteit van arbeidsmigranten die verblijven in gecertificeerde locaties. SNF controleert of de huisvesting voldoet aan vastgestelde normen.*
- De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op de arbeidsomstandigheden en handhaaft wetgeving op het gebied van veilig, eerlijk en gezond werk.*

Deze instanties zorgen ervoor dat arbeidsmigranten onder veilige en fatsoenlijke leefomstandigheden kunnen wonen en werken.

Ook vanuit het WIN-punt vindt er passende ondersteuning plaats, zoals de LEV-groep, Sociale teams Helmond, of schuldhulpverlening. Het contact met cliënten vindt plaats in de vorm van een traject, waarbij relevante informatie wordt vastgelegd in het zaaksysteem.

Hoewel dit geen officieel toezicht op het welzijn van arbeidsmigranten is, biedt het wel een vorm van monitoring, waarbij inzicht wordt verkregen in de voortgang van de ondersteuning en de effecten van de interventies op de cliënt.

8. Hoe wordt de arbeidsmigrant voorzien van relevante informatie en mogelijkheden tot dienstverlening in het kader van de zelfredzaamheid?

Antwoord college:

Er moet een informatiekaart aanwezig zijn die opgehangen is op een centrale plaats. De informatiekaart is opgesteld in het Engels en indien gewenst de landstaal van de bewoners en via Work in NL worden arbeidsmigranten via een brede en multichannel aanpak voorzien van relevante informatie en dienstverlening om hun zelfredzaamheid te vergroten.

- *Sociale media: Er wordt actief gewerkt met Facebookgroepen voor Poolse, Roemeense, Hongaarse en Engelstalige inwoners om hen te informeren en ondersteunen.*
- *Persoonlijke gesprekken: Veel informatieoverdracht vindt plaats in reguliere gesprekken met cliënten, waarbij vragen en behoeften worden besproken.*
- *Online informatie: Er wordt voortdurend verwezen naar de website "Werken en wonen in Nederland | Work in NL", waar meertalige informatie beschikbaar is.*
- *Innovatieve hulpmiddelen: Momenteel wordt de introductie van de taal- en integratieapp "Integrate.nl" voorbereid. Deze app biedt:*
 - ✓ *Toegang tot lokale en regionale informatie in meerdere talen.*
 - ✓ *Laagdrempelige taalondersteuning met behulp van beeldtaal, zodat arbeidsmigranten op een eenvoudige manier Nederlands kunnen leren.*

Deze aanpak draagt bij aan een betere informatievoorziening en integratie van arbeidsmigranten in de regio.

Vraag (gesteld tijdens vergadering commissie Omgeving van 11 maart 2025) en antwoord

9. Zijn arbeidsmigranten verplicht om op de locatie te wonen?

Antwoord college:

Arbeidsmigranten zijn in de gemeente Deurne niet verplicht om op locatie te wonen. Zij hebben de vrijheid om zelf huisvesting te kiezen, mits deze voldoet aan de geldende gemeentelijke regels. Werkgevers of uitzendbureaus mogen huisvesting aanbieden, maar dit kan niet als voorwaarde voor werk worden gesteld.